

**การศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวที่มีลูกหูหนวก
ที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูง**
**A Study on Child Rearing of Families with Deaf Children
Who Have High Level of Self-Directed Learning Readiness**

อารี ภาวสุทธิไพศิฐ*
Aree Pharvasutipaisit
รานี เสงี่ยม**
Renee Sa-ngiam
เพ็ญพัทธ์ แก้วดี***
Penpark Keawdee

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูลูกของครอบครัวที่มีลูกหูหนวกที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูง และอุปสรรคในการอบรมเลี้ยงดูลูกของครอบครัวที่มีลูกหูหนวกที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ ครอบครัวของนักศึกษาหูหนวกที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูงของวิทยาลัยราชสุดา จำนวน 7 ครอบครัว คัดเลือกโดยใช้วิธีการยึดจุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นหลัก ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และแบบสัมภาษณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตรที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองของเด็กหูหนวกที่มีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูง มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูบุตร 3 แบบคือ 1) แบบประชาธิปไตย 2) แบบรักถนอมมากเกินไป 3) แบบการเป็นแบบอย่างให้กับเด็ก และผู้ปกครองไม่ได้มีจุดมุ่งหมายของการอบรมเลี้ยงดูลูกเพื่อต้องการให้ลูกเป็นผู้ที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตัวเองอย่างชัดเจน แต่จากรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูลูกที่พ่อแม่ใช้ในชีวิตประจำวันเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เอื้อให้ลูกมีคุณลักษณะของผู้ที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองบางประการ คือ ความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ และความรักในการเรียนรู้ สำหรับอุปสรรคในการอบรมเลี้ยงดูลูกของครอบครัวที่มีลูกหูหนวกที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูง พบว่าผู้ปกครองมีอุปสรรคในการอบรมเลี้ยงดูลูก 2 ประการคือ 1) อุปสรรคในส่วนของผู้ปกครอง 2) อุปสรรคในส่วนของตัวลูก

คำสำคัญ: การเลี้ยงดูบุตร/ การเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง/ คนหูหนวก

* อาจารย์ ดร.วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

** อาจารย์ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

*** ถ้ามภาษามือ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

Abstract

This research aims to study methods of child rearing, and their obstacles of households with deaf children who have high level of self-directed learning readiness. The sample of this study are seven families of deaf students of Ratchasuda college who have high level of self-directed learning readiness. The sampling method is purposive sampling. A qualitative research is used with in-depth interviews. The instruments used in this research are a checklist of self-directed learning readiness for individuals who are hearing impaired, and an interview form for methods of child rearing of families with deaf children who have high level of self-directed learning readiness. Frequency, mean and content analysis are used in the analysis.

The results of this research found three methods of child rearing by parents of deaf children with high level of self-directed learning readiness as follows 1) Democracy 2) Overprotectiveness 3) Model style. Moreover, parent does not aim to raise their children to have self-directed learning readiness but patterns of families raising that they use daily allow children to have some attributes of those with self-directed learning readiness such as creativity, responsibility and love of learning. In terms of methods of Obstacles of child rearing, the study found that obstacles of child rearing for families with deaf children who have high level of self-directed learning readiness are obstacles on part of the parents and children.

Keywords: Child Rearing/ Self-Directed Learning/ Deaf

บทนำ

การเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ได้รับความสนใจและกล่าวถึงมากในยุคปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดข้อมูลข่าวสาร และความรู้ใหม่ๆ เพิ่มขึ้นอย่างมากมาอย่างรวดเร็ว และการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองคือวิธีการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตในโลกที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงนี้ (Guglielmino, 2008: 2-4; Knowles, 1975: 14-15) ทุกคนจึงควรได้รับการส่งเสริมให้สามารถเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นรวมทั้งกลุ่มคนหูหนวก การเรียนรู้สิ่งต่างๆด้วยตนเองจะทำให้บุคคลเหล่านี้สามารถมีวิถีชีวิตอิสระ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของ

ตนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเงื่อนไขหนึ่งที่ต้องต่อการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองของบุคคลเหล่านี้คือครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคมที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างค่านิยม เจตคติ อุปนิสัย และบุคลิกภาพของบุคคล การอบรมเลี้ยงดูลูกนั้นมีหลายรูปแบบแตกต่างกันไป ซึ่งความพิการของลูกนับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการอบรมเลี้ยงดู มีผู้ทำการศึกษาและพบว่าพ่อแม่ของเด็กที่บกพร่องทางการได้ยินส่วนมากจะอบรมเลี้ยงดูลูกแบบทอดทิ้งปฏิเสธเพราะความเสียใจและผิดหวังที่มีลูกพิการ หรือไม่ก็ให้ความรักคุ้มครองจนเกินไปเพราะมีความรักและสงสาร (Hallowell and Silverman, 1970 อ้างถึงใน อรุณดา สดมี, 2533: 3) เลี้ยงแบบให้อิสระเชิงควบคุม

แบบการเป็นแบบอย่างให้กับลูก แบบการให้เด็กสัมผัสกับสภาพแวดล้อมและร่วมสถานการณ์แล้วเกิดการเรียนรู้ตามธรรมชาติ แบบการมีผู้เลี้ยงดูหลายคน และแบบการตอบสนองของพ่อแม่เปลี่ยนแปลงตามวัย วุฒิภาวะและเพศของเด็ก (อารีลักษณ์ คิมทอง, 2544: ง)

และเมื่อพิจารณาจากความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองตามแนวคิดของกุกลิเอลมิโน (Guglielmino, 1977: 34) ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 8 ประการ คือ 1) การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ 2) การมีมโนคติของตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ 3) การมีความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง 4) การมีการยอมรับเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตน 5) การมีความรักในการเรียนรู้ 6) การมีความคิดสร้างสรรค์ 7) การมองอนาคตในแง่ดี 8) การมีความสามารถในการใช้ทักษะการศึกษาหาความรู้ และทักษะการแก้ปัญหา องค์ประกอบย่อยเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับ การอบรมเลี้ยงดู โดยได้มีผู้ศึกษาไว้ พบว่า การอบรมเลี้ยงดูที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ควบคุมครองจนเกินไปมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบ (อุรดา สุตม์, 2533: 86-87) หรือในประเด็นที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์นั้น พบว่า พ่อแม่ที่อบรมเลี้ยงดูลูกแบบประชาธิปไตยจะทำให้ลูกมีความคิดสร้างสรรค์ (Hurlock, 1964 อ้างถึงใน อุรดา สุตม์, 2533: 90) และสำหรับการปลูกฝังความรักในการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในตัวลูกนั้น หากพ่อแม่แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้เป็นเรื่องที่สนุก ชีวิตนี้มีแต่เรื่องที่น่าตื่นเต้น และโลกใบนี้เป็นสถานที่ที่น่าอยู่ จะช่วยให้ลูกรักการเรียนรู้ และสนใจใฝ่หาความรู้ไปตลอดชีวิต (วินิเฟรด คอนคลิง, ม.ป.ป.: 47)

จากความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง และบทบาทของครอบครัวในการที่จะอบรม

เลี้ยงดูลูกให้มีคุณลักษณะต่างๆ ที่สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งรวมถึงบทบาทในการปลูกฝังเจตคติ คุณลักษณะและทักษะต่างๆ ที่จะทำให้ลูกเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองได้ดี อันจะทำให้ลูกหูหนวกสามารถมีวิถีชีวิตอิสระท่ามกลางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปนี้ได้อย่างดี ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าในกลุ่มคนหูหนวกที่มีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูงนั้น ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่อย่างไร และมีปัญหาหรืออุปสรรคในการอบรมเลี้ยงดูบ้างหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้ความรู้ที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อครอบครัวที่มีลูกหูหนวกและผู้เกี่ยวข้องจะได้นำไปใช้ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อให้บุคคลเหล่านี้สามารถเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองได้ดีและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งนอกจากจะทำให้บุคคลเหล่านี้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดชีวิตแล้ว ยังเป็นการเพิ่มพูนองค์ความรู้ไปสู่กลุ่มครอบครัวของบุคคลเหล่านี้ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานของตนได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูลูกของครอบครัวที่มีลูกหูหนวกที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูง
2. เพื่อศึกษาอุปสรรคในการอบรมเลี้ยงดูลูกของครอบครัวที่มีลูกหูหนวกที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูง

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ แบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูและอุปสรรคในการอบรมเลี้ยงดูลูก คือแบบสัมภาษณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตรที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูง มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ที่พัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัย และผ่านการหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากคณะกรรมการจำนวน 5 ท่าน และผ่านการทดลองใช้กับบุคคลที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 ครอบครัว

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้คือ ครอบครัวของนักศึกษาหูหนวกที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูงของวิทยาลัยราชสุดา จำนวน 7 ครอบครัว คัดเลือกโดยวิธีการยึดจุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นหลัก (Purposive Sampling)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

วิเคราะห์ข้อมูล

ในส่วนที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (f) และค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ในส่วนที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่าวิธีการอบรมเลี้ยงดูลูกของครอบครัวที่มีลูกหูหนวกที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูง พบว่า ผู้ปกครองของเด็กหูหนวกที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูง มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูลูก 3 แบบ คือ

1) แบบประชาธิปไตย 2) แบบรักถนอมมากเกินไป 3) แบบการเป็นแบบอย่างให้กับเด็ก โดยพบว่าทั้ง 7 ครอบครัว มีการอบรมเลี้ยงดูลูกแบบประชาธิปไตย นั่นคือพ่อแม่จะมีการอบรมเลี้ยงดูลูกโดยให้ความเสมอภาคกันระหว่างลูกที่มีการได้ยินและลูกที่หูหนวก ให้ความรักความอบอุ่นกับลูก มีการแสดงออกถึงความรักลูกอย่างเปิดเผย มีความใกล้ชิดให้เวลากับลูกในการพูดคุยและทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับลูก มีความใส่ใจและสังเกตสิ่งต่างๆ เกี่ยวกับตัวลูก คำนึงถึงจิตใจของลูกไม่ยอมให้ลูกรู้สึกน้อยใจ กดดันหรือลูกบิบบิ้นทางจิตใจ ไม่บังคับให้ลูกทำในสิ่งที่พ่อแม่ต้องการแต่ยอมรับและให้อิสระลูกในการที่จะคิด และทำสิ่งต่างๆ ภายใต้ขอบเขตของเหตุผล ใช้เหตุผลและการเสริมแรงในการอบรมเลี้ยงดูลูก ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไปนั้น พบว่ามี 1 ครอบครัว ที่อบรมเลี้ยงดูลูกแบบรักถนอมมากเกินไปโดยผู้ปกครองจะคอยให้ความช่วยเหลือปกป้องคุ้มครองลูกอย่างมาก ด้วยกลัวว่าลูกจะเป็นอันตรายหรือได้รับความลำบาก เอาใจใส่ลูกอย่างมาก ไม่ให้ลูกคลาดสายตา สำหรับการอบรมเลี้ยงดูแบบการเป็นแบบอย่างให้กับเด็กนั้น พบว่าทั้ง 7 ครอบครัว มีการอบรมเลี้ยงดูลูกโดยการเป็นแบบอย่างให้ลูกทั้งแบบตั้งใจ และไม่ตั้งใจ โดยแบบตั้งใจนั้น มีทั้งการใช้ตัวเองเป็นแบบอย่าง และการใช้คนอื่นเป็นแบบอย่าง การเป็นแบบอย่างในลักษณะนี้ผู้ปกครองจะมีจุดประสงค์ในการเป็นแบบอย่างที่ชัดเจน คือ 1) เพื่อปลูกฝังนิสัยบางประการให้ลูก 2) เพื่อระงับพฤติกรรมบางประการของลูก 3) เพื่อเป็นแบบอย่างด้านอาชีพให้ลูก ในส่วนของการเป็นแบบอย่างแบบไม่ตั้งใจนั้น เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่เป็นวิถีชีวิตของครอบครัวอยู่แล้ว ซึ่งการใช้เวลาทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยกันทำให้ลูกได้เรียนรู้และซึมซับลักษณะนิสัย และพฤติกรรมต่างๆ จากพ่อแม่ได้

นอกจากนี้ยังพบว่าบางครอบครัวใช้หลายรูปแบบรวมกันในการอบรมเลี้ยงดูลูก ณ เวลาหนึ่งและบางครอบครัวมีการอบรมเลี้ยงดูลูกหลายรูปแบบเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา คือในอดีตใช้รูปแบบหนึ่งแต่ปัจจุบันเปลี่ยนไปใช้อีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมี 2 ประการคือ 1) จากตัวของพ่อแม่เอง 2) จากบุคคลภายนอก

สำหรับการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองนั้น พบว่าผู้ปกครองไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการให้ลูกเป็นผู้ที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตัวเองอย่างชัดเจน แต่จากรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูลูกที่พ่อแม่ใช้ในชีวิตประจำวันคือ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบการเป็นแบบอย่างให้กับลูก เป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เอื้อให้ลูกมีคุณลักษณะของผู้ที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองบางประการ คือ ความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ และความรักในการเรียนรู้ โดยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์นั้น พบว่าผู้ปกครองมีการส่งเสริมให้ลูกเป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์แต่ส่วนใหญ่เป็นไปในลักษณะที่ไม่ตั้งใจ โดยการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะให้เสรีภาพเด็กในการคิดและทำสิ่งต่างๆ ตามที่เด็กต้องการ หากกิจกรรมเหล่านั้นไม่เป็นอันตราย ไม่ทำให้ลูกเสียการเรียนและอยู่ภายใต้ขอบเขตของเหตุผล ผู้ปกครองจะสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่ลูกต้องการทำ ซึ่งกิจกรรมต่างๆ ที่ลูกทำนั้นมีกิจกรรมที่ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์รวมอยู่ด้วย นอกจากนี้ยังพบว่า การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีการปลูกฝังคุณลักษณะบางประการของคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ให้มีในตัวลูก เช่น การส่งเสริมให้ลูกเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นเด็กที่กล้าแสดงออก

สำหรับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบนั้น พบว่า การที่พ่อแม่ไม่ประคบประหงมคอยช่วยเหลือทำสิ่งต่างๆ ให้ลูกมากเกินไปโดยที่ลูกไม่ต้องทำอะไร แต่จะเปิดโอกาสให้ลูกได้ทำสิ่งต่างๆ ด้วยตัวเอง โดยให้คำแนะนำ และให้การเสริมแรงเพื่อให้ลูกมีความมั่นใจในการทำสิ่งเหล่านั้น และใช้เหตุผลกับลูกเมื่อสอนสิ่งที่ควรทำ หรือไม่ควรทำ ประกอบกับการเป็นแบบอย่างของผู้ที่มีความรับผิดชอบให้กับลูกผ่านปลูกฝังความรับผิดชอบให้กับลูก ซึ่งผู้ปกครองจะเน้นให้ลูกรับผิดชอบในเรื่องของตนเอง รับผิดชอบในสิ่งที่เป็นการกระทำที่จะต้องกระทำและแม้ว่าผู้ปกครองจะมีการปลูกฝังความรับผิดชอบให้ลูก แต่ก็ไม่เข้มงวดในการปลูกฝังมากนัก ด้วยเหตุผล 3 ประการ คือ 1) มีความคิดว่าลูกยังเด็ก 2) ไม่รู้วิธีการที่จะสอนหรือฝึกเด็กหูหนวก 3) มีความคิดว่าการบังคับหรือตั้งกฎเกณฑ์ต่างๆ ให้ลูกปฏิบัติตามนั้นเป็นการบีบบังคับจิตใจลูก

ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความรักในการเรียนรู้นั้น พบว่า ผู้ปกครองหลายครอบครัวมีการปลูกฝังคุณลักษณะของคนรักในการเรียนรู้ให้กับลูก เช่น การปลูกฝังทัศนคติด้านบวกเกี่ยวกับการเรียนรู้ให้กับลูก การบ่มเพาะความเป็นคนช่างสงสัยให้กับลูก และการเปิดโอกาสให้ลูกได้ค้นพบและเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากประสบการณ์ตรง โดยในการปลูกฝังทัศนคติด้านบวกเกี่ยวกับการเรียนรู้นั้น พบว่า การที่พ่อแม่ให้อิสระลูกในการคิดและทำสิ่งต่างๆ รวมถึงการเล่นซึ่งเป็นการเรียนรู้ของเด็ก การที่เด็กได้เล่น ได้ทำหรือเรียนรู้สิ่งต่างๆ ตามที่ตัวเองสนใจ หรือชอบ โดยไม่มีการบังคับจะทำให้เด็กมีทัศนคติด้านบวกต่อการเรียนรู้ เห็นว่าการเรียนรู้เป็นเรื่องที่น่าพอใจ และเป็นเรื่องที่สนุกสนาน สำหรับการบ่มเพาะความเป็นคนช่างสงสัยให้กับลูกแม้ว่าผู้ปกครองและลูกหูหนวกจะมีวิธีการสื่อสารที่ต่างกัน แต่ผู้ปกครองไม่เคยห้ามลูก

เมื่อลูกถามในสิ่งที่ลูกสงสัยหรืออยากรู้ แต่จะพยายามสรรหาวิธีการที่จะอธิบายหรือตอบคำถามให้ลูกเข้าใจได้มากที่สุด สำหรับการเปิดโอกาสให้ลูกได้ค้นพบและเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากประสบการณ์ตรงนั้นพบว่าพ่อแม่มีการส่งเสริมให้ลูกได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ จากประสบการณ์ตรงทั้งจากภายในบ้านและนอกบ้าน ซึ่งการมีข้อจำกัดทางภาษาในการอบรมเลี้ยงดูลูกทำให้ผู้ปกครองคิดว่าการให้ลูกได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ จากประสบการณ์ตรงจะช่วยให้ลูกเรียนรู้ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ได้ดีและเข้าใจมากกว่าการอธิบายโดยใช้ภาษาที่แตกต่างกัน นอกจากนี้พบว่าผู้ปกครองทุกครอบครัวมีทัศนคติที่ดีต่อลูกหูหนวกของตนเอง และไม่รู้สึกอายที่จะพาลูกหูหนวกของตนออกไปทำกิจกรรมร่วมกันนอกบ้าน ซึ่งการทำกิจกรรมนอกบ้านด้วยกันแม้ว่าจะไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างเป็นกิจจะลักษณะ แต่ในหลายสถานการณ์ ผู้ปกครองได้มีโอกาสใช้ประสบการณ์ตรงเหล่านี้สอนหรือปลูกฝังความคิดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ให้กับลูก

2. อุปสรรคในการอบรมเลี้ยงดูลูกของครอบครัวที่มีลูกหูหนวกที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูง พบว่า มีทั้งอุปสรรคในส่วนของผู้ปกครอง และอุปสรรคในส่วนของลูก โดยอุปสรรคในส่วนของผู้ปกครองนั้นพบว่ามีอุปสรรคในการอบรมเลี้ยงดูลูกดังต่อไปนี้ 1) ด้านการสื่อสาร โดยผู้ปกครองของเด็กหูหนวกส่วนใหญ่มีปัญหาในการสื่อสารกับลูก มีเพียงสองครอบครัวเท่านั้นที่ระบุว่าไม่มีปัญหาด้านการสื่อสาร การสื่อสารจะเป็นปัญหาอย่างมากในช่วงที่ลูกยังเล็กและยังไม่ได้เข้ารับการศึกษานในโรงเรียน เด็กจึงมีทักษะทางภาษาทั้งภาษามือ ภาษาพูด และภาษาเขียนไม่ดีนัก แต่เมื่อลูกโตขึ้นและมีทักษะการเขียนดีขึ้นพ่อแม่และลูกส่วนใหญ่จะใช้ภาษาเขียนเป็นสื่อกลางในการอบรมสั่งสอนลูก ซึ่งผู้ปกครองมีวิธีการแก้ไขปัญหาด้านการ

สื่อสารกับลูกโดย 1.1) ใส่ใจลูก สังเกตกริยาอาการต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับลูก 1.2) ใช้ภาษาเขียน ภาษาท่าทางเข้าช่วย 1.3) เลือกใช้ท่าภาษามือคำอื่นที่ตนเองรู้จักและมีความหมายใกล้เคียงกับคำที่ตนเองต้องการ 1.4) ขอความช่วยเหลือจากคนอื่นในครอบครัวที่มีทักษะภาษามือที่ดีเป็นตัวกลางช่วยในการสื่อสาร 1.5) สอนโดยใช้ประสบการณ์ตรง 1.6) ใช้สื่อต่างๆ ช่วย 2) ด้านเวลา ในบางครอบครัวพ่อแม่มีการทำงานมากทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะอบรมสั่งสอนลูก 3) ด้านทุนทรัพย์ พบว่า บางครอบครัวระบุว่าทุนทรัพย์คืออุปสรรคในการอบรมเลี้ยงดูลูก ซึ่งผู้ปกครองมีวิธีการแก้ปัญหาโดย 3.1) ให้คนอื่นๆ ในครอบครัวที่มีรายได้ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการเลี้ยงดูลูก 3.2) เลือกซื้อของที่มีราคาถูกกว่าให้ลูก 3.3) ให้ลูกรอคอยจนกว่าผู้ปกครองจะสามารถขายผลผลิตทางการเกษตรได้ 4) ความไม่แน่ใจว่าวิธีการเลี้ยงดูลูกหูหนวกที่ตนเองใช้เหมาะสมหรือไม่ เพราะผู้ปกครองใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูลูกต่างจากที่ตัวเองเคยถูกเลี้ยงดูมา นอกจากนี้ลูกเป็นคนหูหนวก ซึ่งผู้ปกครองไม่ทราบว่ากรอบรมเลี้ยงดูคนหูหนวกให้เป็นคนที่มีคุณภาพนั้นจะต้องทำอย่างไร สำหรับอุปสรรคในส่วนของลูกนั้นพบว่ามีหนึ่งครอบครัวที่ระบุว่า ปัญหาในการอบรมเลี้ยงดูเกิดจากตัวลูกโดยลูกมีลักษณะเป็นเด็กที่เอาแต่ใจตัวเองมากเกินไป บางครั้งจะร้นในสิ่งที่ตัวเองอยากทำ ซึ่งผู้ปกครองแก้ปัญหาโดยการปล่อยตามใจเพราะไม่อยากมีปัญหากับลูก

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวที่มีลูกหูหนวกที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูง ผู้วิจัยอภิปรายผลจากข้อค้นพบของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูลูกของครอบครัวที่มีลูกหูหนวกที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูง พบว่า ครอบครัวที่มีลูกหูหนวกที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูง มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูลูกประกอบด้วย 3 รูปแบบ คือ 1) แบบประชาธิปไตย 2) แบบรักถนอมมากเกินไป 3) แบบการเป็นแบบอย่างให้กับเด็ก ซึ่งการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยนั้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อารีลักษณ์ คิมทอง (2544: 104) ที่ได้ทำการศึกษาลักษณะการเลี้ยงดูลูกของครอบครัวที่มีลูกหูหนวก พบว่า รูปแบบหนึ่งในการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถีชีวิตไทยของครอบครัวคนหูหนวกเป็นแบบการให้อิสระเชิงควบคุม ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะให้อิสระเด็กในการทำสิ่งต่างๆ ด้วยตัวเองเป็นอย่างมากโดยเฉพาะในเรื่องของการเล่น ผู้ใหญ่จะให้อิสระเด็กเป็นอย่างมาก แต่การให้อิสระแก่เด็กนี้จะมีลักษณะของการควบคุมดูแลอยู่ห่างๆ เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก โดยในการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่าผู้ปกครองจะให้อิสระลูกในการเล่นหรือทำกิจกรรมต่างๆ ที่ลูกชอบ ถ้ากิจกรรมเหล่านั้นไม่เป็นอันตรายหรือไม่ทำให้ลูกเสียการเรียน การให้อิสระกับลูกในการเล่นหรือการทำกิจกรรมต่างๆ นี้เป็นผลมาจากการที่ผู้ปกครองอยากให้ลูกมีอารมณ์ดีมีความสุข มีสุขภาพจิตที่ดี ไม่มีปัญหาด้านอารมณ์หรือเกิดความอึดอัดคับข้องใจ และสอดคล้องกับแนวคิดของวราภรณ์ รักวิจัย (2540: 22) ที่กล่าวถึงหลักการอบรมเลี้ยงดูลูกแบบให้ความรักความอบอุ่นแบบประชาธิปไตยว่าพ่อแม่ควรส่งเสริมความเป็นคนมีสุขภาพจิตที่ดีให้ลูก ซึ่งสุขภาพจิตที่ดีนี้เปรียบเสมือนการเปิดประตูสู่การเรียนรู้สิ่งต่างๆ เพราะคนเราจะเรียนรู้หรือยอมรับฟังคำสั่งสอนต่างๆ ได้ดีในสภาวะที่อารมณ์แจ่มใสเบิกบาน

นอกจากนี้ผลการศึกษา ยังพบว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่พ่อแม่ใช้ในการ

อบรมเลี้ยงดูลูกนั้นเอื้อต่อการปลูกฝังคุณลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในตัวลูก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เฮลลอค (Hurlock, 1964: 433-435) ที่กล่าวว่า พ่อแม่ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูลูกแบบประชาธิปไตย จะทำให้ลูกมีความกระตือรือร้นและมีความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูลูกแบบประชาธิปไตยจะให้เสรีภาพเด็กในการคิดและทำสิ่งต่างๆ ตามที่เด็กต้องการหาสิ่งเหล่านั้นไม่เป็นอันตรายกับตัวลูก และไม่ทำให้ลูกเสียการเรียน ซึ่งกิจกรรมที่ลูกของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ชอบและอยากทำนั้นมีกิจกรรมที่พัฒนาความคิดสร้างสรรค์รวมอยู่ด้วยเช่น การวาดภาพ และการเล่นบทบาทสมมุติ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยัง พบว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบการเป็นแบบอย่างให้กับลูกที่พ่อแม่ใช้ในการอบรมเลี้ยงดูลูกนั้นเอื้อต่อการปลูกฝังคุณลักษณะของผู้ที่มีความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นในตัวลูก สอดคล้องกับงานวิจัยของโกรสนิค (Grolnick, 1986: 193) ที่ได้ศึกษาพบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบฝึกให้ช่วยเหลือตนเองและแบบดูแลเอาใจใส่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ โดยที่การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ช่วยเหลือตนเองมีความสัมพันธ์มากที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุดา สดุมิ (2533: 86) ที่ได้ทำการศึกษา พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบ

สำหรับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไปซึ่งเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่พบในการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของฮาโลเวลล์ และซิลเวอร์แมน (Hallowell and Silverman, 1970 อ้างถึงใน อรุดา สดุมิ, 2533: 3) ที่พบว่ารูปแบบหนึ่งที่พ่อแม่ของเด็กที่บกพร่องทางการได้ยินให้การอบรมเลี้ยงดูลูกคือแบบให้ความรักคุ้มครองจนเกินไป และสอดคล้องกับชเลซิงเกอร์และเมโด (Schlesinger

and Meadow, 1972 อ้างถึงใน อรุณา สุดมี, 2533: 35) ที่กล่าวว่า พ่อแม่ของเด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน จะให้การอบรมเลี้ยงดูในลักษณะที่คุ้มครองเด็กมากเกินไป จากข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่าผู้ปกครองเป็นห่วงลูกหูหนวกในแทบทุกเรื่องตั้งแต่ลูกยังเล็กจนลูกโตซึ่งความเป็นห่วงอย่างมากนี้เนื่องจากผู้ปกครองคิดว่าลูกเป็นคนหูหนวกจึงไม่สามารถใช้ประโยชน์จากการฟังได้อย่างเต็มที่อาจทำให้มีปัญหาในการรับรู้ข้อมูลหรือสื่อความหมายกับคนทั่วไปในสังคม สอดคล้องกับความคิดเห็นของอนุชา ภูมิสิทธิพร (2550: 27-28) ที่กล่าวว่าอุปสรรคที่สำคัญที่สุดของคนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินคืออุปสรรคในการสื่อสาร หากคนทั่วไปและคนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินได้รับการศึกษาและฝึกฝนให้สามารถสื่อสารกันได้ อุปสรรคในการสื่อสารก็จะลดลง

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าผู้ปกครองอบรมเลี้ยงดูลูกหูหนวกที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูงโดยการเป็นแบบอย่างให้กับเด็กนั้นสอดคล้องกับผลการศึกษาของอารีลักษณ์ คิมทอง (2544: 104) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกของครอบครัวที่มีลูกหูหนวก และพบว่ารูปแบบหนึ่งในการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถีชีวิตไทยของครอบครัวคนหูหนวกคือการเป็นแบบอย่างให้ลูก จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าพ่อแม่เป็นต้นแบบให้ลูกในการปลูกฝังลักษณะนิสัยบางประการให้ลูก เป็นแบบอย่างการทำงานบ้าน และอาชีพ และเป็นแบบอย่างเพื่อระงับพฤติกรรมบางประการของลูก สอดคล้องกับแนวคิดของแบนดูรา (Bandura, 1977 อ้างถึงใน อรัญญา เจริญกุล, 2539: 10) ที่กล่าวถึงตัวแบบว่ามีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล โดยช่วยให้บุคคลเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ๆ หรือทักษะใหม่ๆ และมีผลทำให้เกิดการระงับ (Inhibition) หรือการยุติการระงับ (Disinhibition) การแสดงพฤติกรรมของผู้ที่สังเกตตัวแบบได้ และจากข้อมูลเชิงประจักษ์ยังพบว่าพ่อแม่ยังเป็นแบบ

อย่างลักษณะนิสัยบางประการให้กับลูกแบบไม่ตั้งใจด้วย เช่นการเป็นคนรักการอ่าน รักการเรียนรู้ ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยของผู้ปกครองที่ลูกรับรู้และซึมซับจนกลายเป็นนิสัยติดตัวลูกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของสุนน อมรวิวัฒน์ (2546) ที่กล่าวว่าพ่อแม่มีอิทธิพลต่อความสนใจในเรื่องต่างๆ ของลูก โดยถ้าพ่อแม่มีความสนใจในเรื่องใดเด็กก็พลอยสนใจในเรื่องนั้นๆ ด้วย นอกจากนี้จากการศึกษายังพบว่าผู้ปกครองมีการใช้คนอื่นเป็นแบบอย่างด้านอาชีพให้กับลูกด้วย โดยผู้ที่ผู้ปกครองเลือกเพื่อให้เป็นแบบอย่างด้านอาชีพกับลูกนั้นมีลักษณะตรงกับลูก คือเป็นคนหูหนวกเหมือนกัน และเป็นเพศหญิงเหมือนกัน สอดคล้องกับแนวคิดของสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2536: 254-257) ที่ได้เสนอหลักการคัดเลือกตัวแบบไว้ว่า ตัวแบบควรมีลักษณะคล้ายคลึงกับผู้สังเกต ซึ่งจะทำให้ผู้สังเกตมั่นใจได้ว่าพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงออกนั้นเหมาะสมและสามารถทำได้ เพราะบุคคลนั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกับตน ซึ่งจะทำให้เขาเกิดความรู้สึกว่าเขาเองก็น่าจะทำได้เช่นกัน

2. ผลการศึกษาอุปสรรคในการอบรมเลี้ยงดูลูกของครอบครัวที่มีลูกหูหนวกที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูงพบว่าส่วนใหญ่มีอุปสรรคด้านการสื่อสารซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของมัวร์ (Moore, 1978: 97) ที่ได้ศึกษาปัญหาของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บกพร่องทางการได้ยินพบว่าปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งคือ ปัญหาในการสื่อความหมายเนื่องจากเด็กไม่ได้ยินและไม่เข้าใจพ่อแม่ไม่รู้จะสื่อความหมายกับลูกอย่างไรทำให้ขาดปฏิสัมพันธ์กับลูก และสอดคล้องกับผลการศึกษาของอารีลักษณ์ คิมทอง (2544: ง) ที่ได้ศึกษาการเลี้ยงดูลูกของครอบครัวที่มีลูกหูหนวกในประเทศไทย พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงดูลูกของทุกครอบครัวคือปัญหาด้านการสื่อสารกับลูก สาเหตุที่การสื่อสารเป็นอุปสรรคในการอบรมเลี้ยงดูลูกในการศึกษารังนี้

เนื่องจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กหูหนวกที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูง ทั่วครอบครัวเป็นคนที่มีการได้ยิน สอดคล้องกับผลการศึกษาของอารีลักษณ์ คิมทอง (2544: ง) ที่ได้ศึกษาการเลี้ยงดูลูกของครอบครัวที่มีลูกหูหนวกในประเทศไทย พบว่าเด็กหูหนวกที่ทำการศึกษามีผู้เลี้ยงดูเป็นผู้ที่มีการได้ยิน ไม่มีผู้เลี้ยงดูเป็นคนหูหนวก ซึ่งคนหูหนวกมีวิธีการสื่อสารที่แตกต่างจากคนทั่วไป และแม้ว่าผู้ปกครองบางรายจะสามารถใช้ภาษามือได้ แต่ก็ไม่สามารถเพียงพอที่จะใช้ภาษามืออบรมสั่งสอนลูกได้มากตามที่ตัวเองต้องการ และไม่มั่นใจว่าภาษามือที่ตัวเองใช้สื่อสารแต่ละครั้งนั้นสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันระหว่างผู้ปกครองกับลูกหรือไม่ แต่จากข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า แม้ว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่จะระบุว่าตนเองมีอุปสรรคในการอบรมเลี้ยงดูลูกคือเรื่องการสื่อสาร แต่ทุกครอบครัวจะหาหนทางต่างๆ ในการแก้ปัญหาเพื่อให้สามารถสื่อสารกับลูกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพบว่า วิธีการที่ผู้ปกครองใช้เพื่อแก้ปัญหาในเรื่องการสื่อสารกับลูกนั้น ประกอบด้วย การใส่ใจลูก สังเกตกริยาอาการต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับลูก การสอนโดยใช้ประสบการณ์ตรงและใช้สื่อต่างๆ ช่วย สอดคล้องกับผลการศึกษาของผดุง อารยะวิญญู (2541: 236) ที่ได้เสนอหลักการสอนที่เหมาะสมที่ควรจะใช้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษว่าควรสอนโดยใช้ประสบการณ์ตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ข้อเสนอแนะ

1. ผลจากการวิจัยวิธีการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวที่มีลูกหูหนวกที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูงพบว่าความรู้สึกแรกที่พ่อแม่รู้ว่าลูกของตนเองหูหนวกนั้น ส่วนใหญ่ยังรู้สึกเครียดตกใจ และเสียใจ และพบว่าผู้ปกครองหลายครอบครัวที่ระบุว่าไม่เคยมีความรู้เกี่ยวกับคนหูหนวก ไม่รู้วิธีการสอนคนหูหนวก ไม่รู้ว่าการสอนคนหูหนวกให้เป็นคนที่มีคุณภาพนั้นต้องทำอะไร ดังนั้น หน่วยงานที่

เกี่ยวข้องเช่นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเพื่อคนหูหนวกจึงควรมีการทำงานประสานงานกับโรงพยาบาลที่จะให้ความรู้แก่พ่อแม่เกี่ยวกับคนหูหนวก ทั้งเรื่องของพัฒนาการด้านต่างๆ ของคนหูหนวก วิธีการสื่อสารของคนหูหนวก และศักยภาพของคนหูหนวกที่จะสามารถทำสิ่งต่างๆ ด้วยตัวเองและสามารถประสบความสำเร็จได้เช่นเดียวกับคนทั่วไป โดยอาจให้ความรู้ในลักษณะของการนำเสนอตัวแบบคนหูหนวกที่ประสบความสำเร็จว่าคนเหล่านี้ได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาอย่างไร และพ่อแม่ของคนหูหนวกเหล่านี้แก้ไข้ปัญหาในการอบรมเลี้ยงดูลูกเหล่านี้อย่างไร

2. ผลจากการวิจัยวิธีการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวที่มีลูกหูหนวกที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูงพบว่าในการอบรมเลี้ยงดูลูกหูหนวกนั้น พ่อแม่ของเด็กหูหนวกจะให้ความสำคัญและความเชื่อถือกับโรงเรียนสอนคนหูหนวกมาก ทั้งนี้เพราะคิดว่าโรงเรียนมีความรู้ ความชำนาญและมีความสามารถในการสื่อสารกับลูกหูหนวกของตนเองได้ดี ดังนั้นในการอบรมเลี้ยงดูเด็กหูหนวกให้เป็นคนที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองได้นั้น ควรมีการทำงานประสานกันทั้งบ้านและโรงเรียนเพื่อที่จะปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์เหล่านี้ให้เด็ก

3. ผลจากการวิจัยอุปสรรคในการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวที่มีลูกหูหนวกที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสูงพบว่าการสื่อสารเป็นอุปสรรคในการอบรมเลี้ยงดูลูกหูหนวกของหลายๆ ครอบครัว นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคในเรื่องของเวลาและงบประมาณด้วย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเพื่อคนหูหนวกจึงควรคำนึงถึงปัญหาเหล่านี้และแก้ไข้ให้ครอบคลุม เช่น อาจต้องมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออบรมทักษะการสื่อสารให้พ่อแม่ที่มีลูกหูหนวก โดยที่พ่อแม่ไม่ต้องเสียเวลาทำงาน และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

เอกสารอ้างอิง

- ผดุง อารยะวิญญู. (2541). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรภรณ์ รักวิจัย. (2540). การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: แสงศิลป์การพิมพ์.
- วินิเฟรด คอนคลิง. (ม.ป.ป.). วิธีฝึกเด็กให้ฉลาดและเก่งตั้งแต่แรกเกิด-3 ขวบ ด้วยตัวคุณเอง. แปลจาก เรื่อง Smart-Wiring Your Baby's Brain. โดย ภรณ์ ภูริสิทธิ์. นนทบุรี: บี มีเดีย.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2536). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2546). บทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาคุณธรรมและวัฒนธรรม. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2557. จาก <http://www.womenfamily.go.th/wofa/modules/webSite/upload/article/85877c2c2a05363779db5e96d71c567f.pdf>.
- อนุชา ภูมิสิทธิพร. (2550). การศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ. ปรียญานิพนธ์ปรียญการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรัญญา เจริญกุล. (2539). การเปรียบเทียบผลของการให้ตัวแบบและการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อ ความสามารถในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน บ้านบึงอำนาจ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. ปรียญานิพนธ์ปรียญการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อารีลักษณ์ คิมทอง. (2544). กรณีศึกษาเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวที่มีลูกหูหนวก. ปรียญานิพนธ์ปรียญศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชางานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อรุณา สดมี. (2533). การอบรมเลี้ยงดูกับความสามารถในการคิดหาเหตุผลเชิงตรรกศาสตร์และความ รับผิดชอบของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ปรียญานิพนธ์ ปรียญการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- Grolnick, Wendy S. (1986). **Parental Styles Associated with Children's School Related Self –Regulation and Competence : A Motivational Perspective.** Dissertation Abstracts International. 48/ 04B: 1152.
- Guglielmino, Lucy Madsen. (1977). **Development of the Self-Directed Learning Readiness _____Scale.** Ed.D. Dissertation, Georgia University.
- . (2008). "Why Self-Directed Learning." **International Journal of Self-Directed Learning.** Vol. 5(1): 1-11.

- Hurlock, Elizabeth Bergner. (1964). **Child Development**. 4th ed. New York: McGraw-Hill.
- Knowles, M.S. (1975). **Self-Directed Learning : A Guide for Learner and Teacher**.
New York: association press.
- Moore, Donald F. (1978). **Educating the Deaf: Psychology Principles and Practices**. Boston:
Houghton Mifflin.